

מאת: אודית לורן בלקין
צילום: רמי ארנולד

אדריכלים: נורית אגמון
ויהודה ספרן

נדיר וצנוע

בית צנוע, מראה נדיר, נבנה
במושב בני ציון

ב קצה הרחוב, בהרחבה של מושב בני ציון, גובל במרדסים ובכר דשא רחב ידיים, עומד ביתה של משפחה צעירה. זיכרונות ומוטיבים מקומיים הם מקורות ההשראה הבולטים לעיצוב הבית. האדריכלים נורית אגמון ויהודה ספרן, יחד עם בני הזוג, גיבשו רעיונות מתוך רקע וחוויות משותפים.

בדומה לשכונות חדשות באזורים אחרים בארץ, גם בשכונה זו הבינו המותר גדול יחסית לשטח המגרש הנתון. כדי ליצור הרמוניה בין גודל המגרש למסת המבנה, התפתח הרעיון האדריכלי המרכזי בתכנון הבית, להפחית ככל הניתן במסה ולתת תחושה של קלות לכל המבנה.

רעיון זה השפיע על תנוחת הבית על גבי המגרש, על

• הרעיון האדריכלי המרכזי בתכנון הבית היה להפחית ככל הניתן במסה ולתת תחושה של קלות לכל המבנה. רעיון זה השפיע על תנוחת הבית על גבי המגרש, על קלילות המסות, על חומרי הגלם והנמר ועל הצבעים. הנג שמקרה את הקומה העליונה עשוי פח בעל מראה קל ודק בדומה לכובע מצחייה. הבחירה בגג כזה שאופייני בעיקר למבני תעשייה וחקלאות, נועדה להפחית עומס מהמבנה. כיווני הנג חושבו כך שהאור ישטוף את הבית מצפון-מזרח ומדרום-מערב.

2. הבית נחלק לכמה חללים
שיחד ולחוד משמשים
לתפקידים שונים. בתמונה: מבט
אל חדר השינה שבקומת
הכניסה הנפתח בדלתות הזזה
רחבות אל המסדרון ואל רפסיו
המקורה.

3. הכסיון, שמתפקד כמרכז
הבית, משמש גם ככניסה
מקורה, דרך הסלון או דרך
המסדרון המגורים. חלונות הזזה
גדולים במיוחד, שלהם פרופיל
אלומיניום קל, מצויים בין
המסדרון המקשר בין החלל
הציבורי והמגורים לפטיו ובין חלל
המגורים לפטיו. גרם מדרגות
היצוני עולה מהפטיו אל קומת
המגורים העליונה.

בחירת החומרים וחיפויי הגמר מזכירה במידת מה תצלומים מאלבום תמונות ישן

קל, מצויים בין המסדרון המקשר בין החלל הציבורי והפרטי לפטיו ובין חלל המגורים לפטיו.

הפטיו, שמתפקד כמרכז הבית, פונה לכיוון דרום-מערב ומשמש גם כניסה מקורה, אם דרך המסדרון ואם דרך הסלון. המבנה כולו מונח על המגרש באופן שאיפשר את הפניית הפטיו לשטח ירוק תוך כדי השגת פרטיות מרבית בפטיו עצמו ובחללי הבית הפנימיים הנפתחים אליו. הפטיו מנוצל במשך רוב ימות השנה, שכן כיווני העמדת הקירות סביבו מאפשרים החדרת שמש בחורף ודחיית בקיץ תוך כדי ניצול הרוח המערבית הקרירה שמגיעה מהים בעונה החמה.

בעומק המגרש יש במבנה שתי קומות. מדרגות מתכת ספירליות מובילות מהסלון אל הקומה העליונה שבה מצויים סטודיו לציור וספרייה. שני החללים נפרדים זה מזה באופיים ובאמצעות העמדתם בצורת האות L. בנקודת המפגש מורגש המעבר מהחשכה

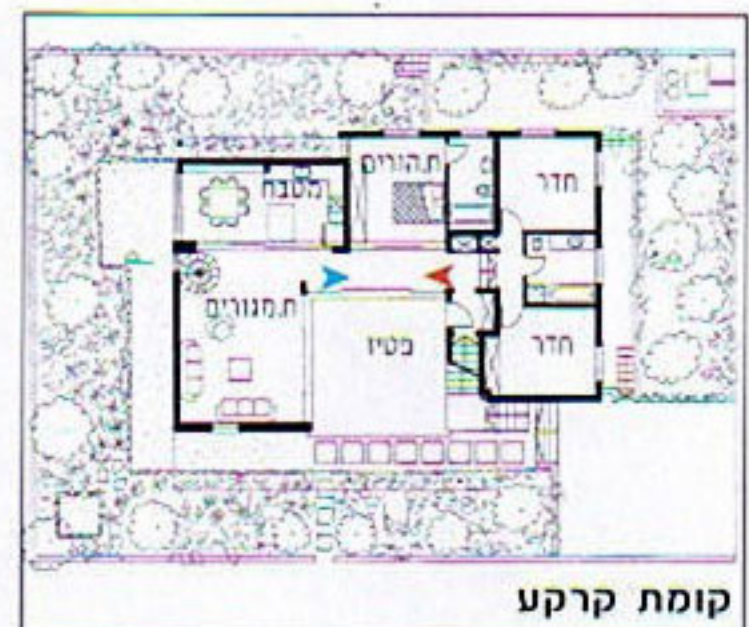
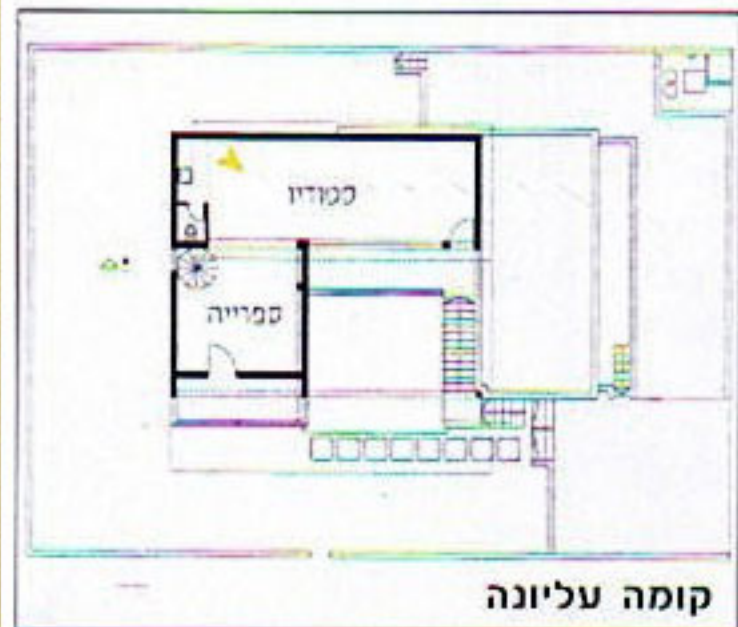
המבנה צנוע במיוחד בחזית הכניסה מצד הרחוב, שם נוצרת אשליה של בית בעל קומה אחת (קבלן: יהל עבודות בניין).

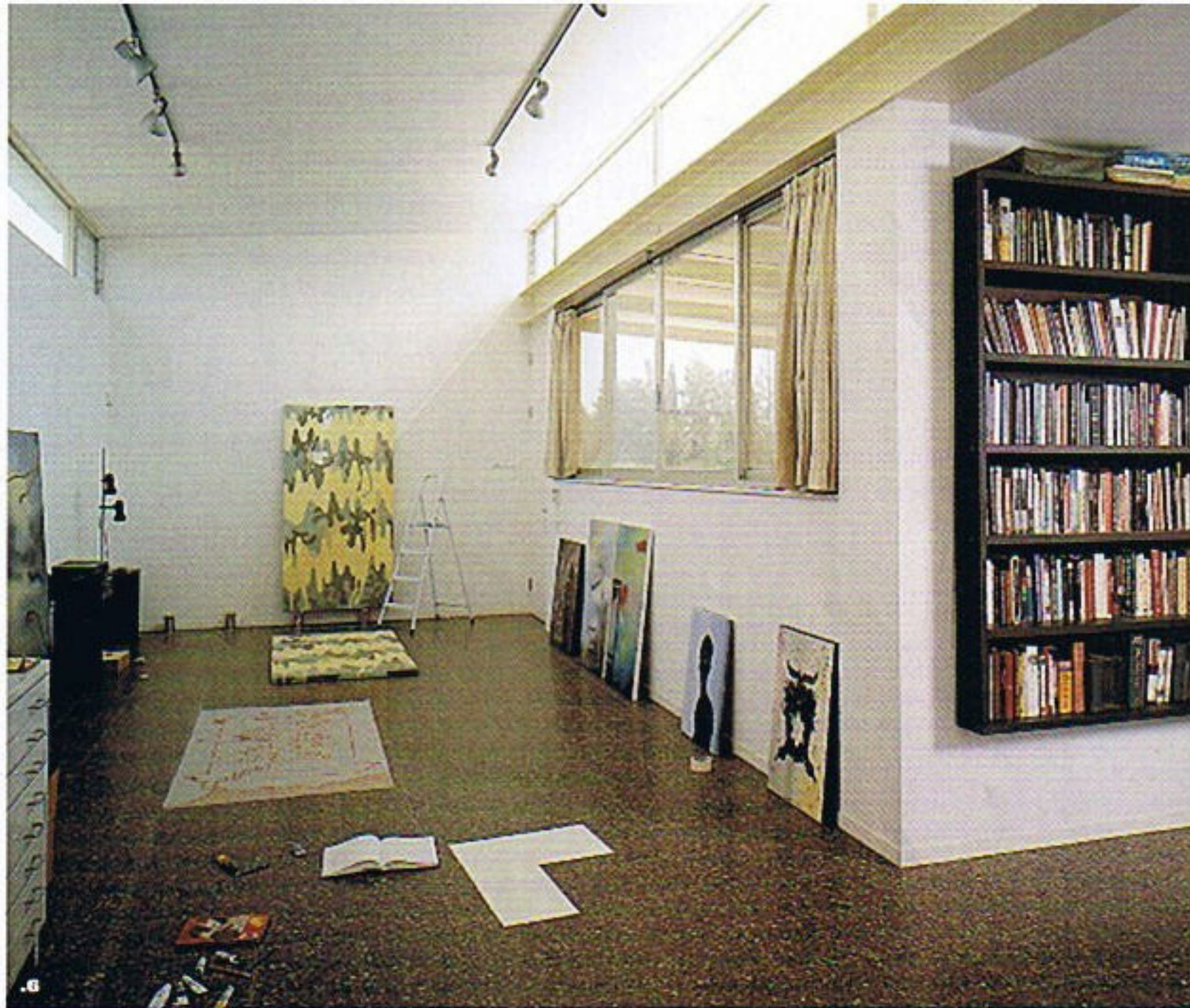
הבית נחלק לכמה חללים שיחד ולחוד משמשים לתפקידים השונים כפי שנדרשו על ידי בעלי הבית. בקומת הכניסה: חדר מגורים, מטבח ושלושה חדרי שינה מרוכזים סביב פטיו היצוני פתוח ומקורה. ייחודה של קומה זו באפשרות להפעיל את החללים בדרכים שונות. דלתות ענק, שאגמון מכנה קירות הזזה, מאפשרות פתיחת רצף של חללים שביחד יוצרים פרספקטיבות לא צפויות. כך נהפכים החללים מאינטימיים ואוטונומיים במצב של קירות סגורים – לבעלי זיקה ישירה ליתר החללים ולחוץ במצב פתוח. קירות ההזזה, שנצבעו לבן בדומה לקירות, מצויים בין המטבח לחדר המגורים ובין חדר השינה הראשי לפטיו. חלונות הזזה גדולים ביותר, שלהם פרופיל אלומיניום

4, 5. ייחודה של קומת
הכניסה באפשרות להפעיל את
החללים בדרכים שונות. דלתות
ענקיות מעין קירות הזזה רחבים,
האפשרות פתיחת רצף של
חללים שביחד יוצרים
מרכז קטניות לא צפויות.
בתמונה מימין: מבט אל
המטבח הפתוח בדלתות הזזה
אל חדר המגורים ואל המטבח
המרכזי. בתמונה משמאל: מבט
אל חלל המגורים והמטבח
הסגור בדלתות מדרגות
מתחת סכינוליות מובילות
מהסלון אל הקומה העליונה
שבה מצויים סטודיו וכפרייה.

ריצוף טרצו חום כהה שהיה מקובל ואופנתי בשנות השבעים לצד שיש קררה וחרסינה לבנה הנפוצים
והשפריץ המחוספס שיחד את הבנייה בארץ - תורמים כולם למראה מקומי שכולנו זוכרים ומכירים

6. הסטודיו והספרייה שבקומה העליונה הם שני חללים נפרדים זה מזה באופיים ובהעמדתם בצורת האות L. חלונות הסטודיו פונים למזרח ומערב ובכך מאפשרים חדירת אור מירבי במשך רוב שעות היום תוך כדי הימנעות משמש ישירה - תנאים אידיאליים לציור.

הצבעוניות בבית נובעת מהחומרים עצמם, חלקם חשופים, ומתמקדת בעיקר בגוני חום, אפור ולבן

תצלומים מאלבום תמונות ישן. אך למרות היותם פשוטים וצנועים אין הם משדרים פוריטניות כי אם ראייה חדשה של זיכרונות חמים מבתי שהכירו והיו קרובים ללבם של בני הזוג והאדריכלים. ריצוף טרצו חום כהה שהיה מקובל ואופנתי בשנות השבעים לצד שיש קררה וחרסינה לבנה הנפוצים והשפריץ המחוספס שיחד את הבנייה בארץ - תורמים כולם למראה מקומי שכולנו זוכרים ומכירים. הצבעוניות בבית נובעת מהחומרים עצמם, חלקם חשופים, ומתמקדת בעיקר בגוני חום, אפור ולבן.

גם בפיתוח השטח (גינון תכנון וביצוע: "נימפאה") ניכרת התייחסות למקומיות ולצניעות. בצד המטבח גינת ירק, עצי פרי ותבלינים. עצים גבוהים משמשים להסתרה מעין השכנים. היתרון בהיותו של הבית פינתי נוצל בין היתר על ידי שימוש בדשא הציבורי הסמוך לו - שביל ופתח מובילים מן הגינה הפרטית לכר הדשא.

שבספרייה המסודרת אל אור הסטודיו שתקרתו מוגבהת. חלונות הסטודיו פונים למזרח ומערב ובכך מאפשרים חדירת אור מרבי במשך רוב שעות היום תוך כדי הימנעות משמש ישירה - תנאים אידיאליים לציור. הגג שמקרה את הקומה העליונה עשוי פח בעל מראה קל ודק בדומה לכובע מצחייה. הבחירה בפח הפשוט כחומר לבניית גגות קלים נפוצה בארץ בעיקר במבני תעשייה וחקלאות, ובמקרה זה נועדה להפחית עומס מהמבנה (מהנדס הקונסטרוקציה: נמרוד אייל). הגג בנוי משני חלקים: חלק אחד מרחף מעל חלונות משני צדי הסטודיו, ואילו החלק השני מקרה את הספרייה והפטיו ומרחף מעל קורות מתכת הנתמכות בקירות הספרייה ובעמוד בודד בקצה הפטיו. כיווני הגג חושבו כך שאור קבוע יטוף את הבית מצפון-מזרח ומדרום-מערב.

בחירת החומרים וחיפויי הגמר מזכירה במידת מה